

Kopšanas rokasgrāmata

No vienas puses, pilsētas mēbeļu izstrādājumu ilgmūžība un noturīgais skaistums slēpjas izturīgos un kvalitatīvos materiālos no otras - regulāra kopšana. Produkti, kas ir pakļauti ekstremāliem laikapstākļiem un tiek intensīvi izmantoti mēdz sasmērēties un laika gaitā izbalēt. Lai saglabātu pilsētas mēbeļu augstās kvalitātes īpašības, produktiem ir nepieciešama regulāra apkope. Ikgadēja produktu apkope pavasarī saglabā izstrādājumus skaistus un pagarina izstrādājuma kalpošanas laiku par vairākiem gadiem.

Šajā kopšana rokasgrāmatā ir aprakstīts, kā veikt āra labiekārtojuma elementu koka un metāla virsmu apkopi:

1. Koka virsmas

- 1.1 Sibīrijas lapegle
- 1.2 Termiski apstrādāts osis
- 1.3 Tropu koks
- 1.4 Krāsota priede

2. Metāla virsmas

- 2.1 Nerūsējošā tērauda virsmas
- 2.2 Karsti cinkota tērauda virsmas

3. Karsti cinkoti virsmu pārklājumi

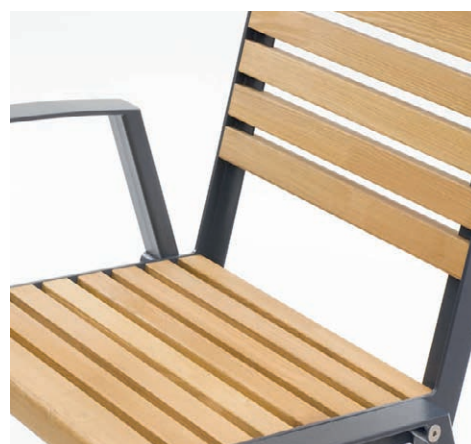
- 3.1 Pulverkrāsotas virsmas
- 3.2 Pret grafīti lakas pārklājums

1. Koka virsmas

Koksne ir dzīvs materiāls, kas reaģē uz laikapstākļiem un laika gaitā maina savu izskatu. Ja vēlaties saglabāt oriģinālo koksnes krāsu un izskatu daudzus gadus, iesakām regulāri veikt koka virsmu vieglu kopšanu. Faktiskais nepieciešamais apkopes biežums lielā mērā ir atkarīgs no mēbeļu atrašanās vietas, bet vidēji apkopi vajadzētu veikt reizi gadā pavasarī. Izlaižot kārtējo apkopi, koksnes sākotnējais tonis izzūd un laika gaitā kļūst pelēks. Tas svarīgi zināt, ka koka toņa izbalēšana netiek uzskatīta par kvalitātes trūkumu.

1.1 Sibīrijas lapegle

Sibīrijas lapegles lieliskā izturība izriet no tās īpašā sveķu satura, kas aizsargā koku no mitruma un kaitēkļiem. Neskatoties uz pārsteidzošajām īpašībām sibīrijas lapegles koksnes virsmai apkope ir jāveic vismaz vienu reizi gadā. Regulāri koptas koka virsmas saglabā savas pārsteidzošās īpašības gadiem ilgi un ir izturīgākas pret ārējām ietekmēm nekā neapkota virsma.

Kopšanas soļi:

1. Virsmas attīrīšana no netīrumiem

Lai rezultāts būtu vienmērīgs un skaists, koka virsmai ir jābūt notīrītai pirms eļļas uzklāšanas. Tīrīšanai ir piemērots maigs mazgāšanas līdzeklis. Nomazgāto koka virsmu noskalojiet ar tekošu ūdeni.

Nepieciešamie priekšmeti:

- Mazgāšanas līdzeklis (ziepjūdens vai maigs mazgāšanas līdzeklis)
- Tekošs ūdens
- Tīrīšanas lupatiņa, sūklis vai birste

- Pēc tīrīšanas ļaujiet solam nožūt no dažām stundām līdz 1 dienai (atkarībā no laikapstākļiem), pēc tam turpiniet ar eļļošanu.

2. Virsmas eļļošana

Rūpīgi samaisiet eļļu, lai visi komponenti būtu labi sajaukti pirms tās uzklāšanas. Uzklājiet eļļu uz koka virsmas ar tīru sūkli vai vilnas audumu. Izvairieties no pārāk daudz eļļas uzklāšanas. Lai iegūtu vienmērīgu rezultātu, noņemiet lieko eļļu no eļļotās virsmas ar sausu drānu. Nekavējoties notīriet eļļas traipus no metāla virsmām ar sausu lupatiņu. Noņemot nožuvušus eļļas traipus no metāla virsmas ir gandrīz neiespējami.

Nepieciešamie priekšmeti:

- Osmo eļļa 706
- Sūklis vai filca lupatiņa eļļas uzklāšanai.

Parka sols, kura apkope nav veikta ilgāk par 2 gadiem:

Lai atjaunotu lapegles svaigumu, kad sols nav kopts vairākus gadus, koka virsma ir viegli jāapstrādā ar smilšpapīru ar cietību P120. Pirms slīpēšanas noteikti veiciet virsmas attīrīšanu no netīrumiem, kā aprakstīts 1. punktā. Pēc slīpēšanas turpiniet ar koka virsmas eļļošanu, kā aprakstīts 2. punktā.

1.2 Termiski apstrādāts osis

Termiski apstrādātā oša lieliskums slēpjas tā izturībā, skaistumā, dimensionālajā stabilitātē, tā ir videi draudzīga un kvalitatīva koksne. Termiskā apstrāde ir datora vadīts koksnes sildīšanas process. Procedūra maina koksnes šūnu struktūru - no koksnes tiek izvadīts mitrums, baktērijas un skābes. Šāda ar uzturvielām nabadzīga koksne nav piemērota sēnīšu, puves un pelējuma augšanai. Viss process nesatur ķīmiskas vielas un ir ļoti draudzīgs videi. Termiskās apstrādes laikā koksnes struktūra mainās visā garumā un materiāla biezumā, rezultātā koka raksturīgā brūnā krāsa ir arī iekšpusē. Termiski apstrādātā oša tonis ir tumši brūns.

Lai saglabātu termiski apstrādātā oša svaigo izskatu, iesakām reizi gadā pavasarī koksni tīrīt un eļļot.

Kopšanas soli:

1. Virsmas attīrīšana no netīrumiem

Lai rezultāts būtu vienmērīgs un skaists, koka virsmai ir jābūt notīrītai pirms eļļas uzklāšanas. Tīrīšanai ir piemērots maigs mazgāšanas līdzeklis. Nomazgāto koka virsmu noskalojiet ar tekošu ūdeni.

Nepieciešamie priekšmeti:

- Mazgāšanas līdzeklis (ziepjūdens vai maigs mazgāšanas līdzeklis)
- Tekošs ūdens
- Tīrīšanas lupatiņa, sūklis vai birste

- Pēc tīrīšanas ļaujiet solam nožūt no dažām stundām līdz 1 dienai (atkarībā no laikapstākļiem), pēc tam turpiniet ar eļļošanu.

2. Virsmas eļļošana

Rūpīgi samaisiet eļļu, lai visi komponenti būtu labi sajaukti pirms tās uzklāšanas. Uzklājiet eļļu uz koka virsmas ar tīru sūkli vai vilnas audumu. Izvairieties no pārāk daudz eļļas uzklāšanas. Lai iegūtu vienmērīgu rezultātu, noņemiet lieko eļļu no eļļotās virsmas ar sausu drānu. Nekavējoties notīriet eļļas traipus no metāla virsmām ar sausu lupatiņu. Noņemot nožuvušus eļļas traipus no metāla virsmas ir gandrīz neiespējami.

Nepieciešamie priekšmeti:

- Osma eļļa 010
- Sūklis vai filca lupatiņa eļļas uzklāšanai.

Parka sols, kura apkope nav veikta ilgāk par 2 gadiem:

Lai atjaunotu lapegles svaigumu, kad sols nav kopts vairākus gadus, koka virsma ir viegli jāapstrādā ar smilšpapīru ar cietību P120. Pirms slīpēšanas noteikti veiciet virsmas attīrīšanu no netīrumiem, kā aprakstīts 1. punktā. Pēc slīpēšanas turpiniet ar koka virsmas eļļošanu, kā aprakstīts 2. punktā.

1.3 Tropu koks

Tropu koksne bieži vien ir vēlamais āra koksnes materiāls tās kvalitātes, izturības un stabilitātes dēļ. Papildus tā izturībai un kvalitātei, tropiskajam kokam ir ļoti unikāls izskats. Neapstrādāts tropiskais koks ir svaigi gaiši brūns ar maigi rozā nokrāsu. Laika gaitā, tropiskā koka nokrāsa mainās uz sudrabaini pelēku. Tropu koksnei ir ļoti blīva struktūra. Augstā blīvuma dēļ tropu koksne neabsorbē eļļu, bet paliek uz koka virsmas, kas nozīmē, ka uz virsmas uzklātā eļļa nodilst nevienmērīgi. Šī iemesla dēļ mēs tropu koksni neeļļojam, bet piedāvājam to dabīgā veidā.

Mūsu izvēlēta tropiskā koksne vienmēr ir marķēta ar FSC.

Relatīvi tropu koksnei nav nepieciešama apkope. Lai saglabātu koka estētiskās īpašības, pietiek ar virsmas notīrīšanu no netīrumiem vismaz reizi gadā.

Virsmas attīrīšana no netīrumiem

Vismaz reizi gadā, vēlams pavasarī, nomazgājiet koka virsmu ar tīru tekošu ūdeni izmantojot sūkli, nepieciešamības gadījumā, izmantojiet ziepjūdeni vai maigu mazgāšanas līdzekli.

Nepieciešamie priekšmeti:

- Mazgāšanas līdzeklis (ziepjūdens vai maigs mazgāšanas līdzeklis)
- Tekošs ūdens
- Tīrīšanas lupatiņa, sūklis vai birste

1.4 Krāsota priede

Neatkarīgi no krāsas veida vai toņa, krāsotas priedes koksnei arī ir nepieciešama virsmas apkope. Krāsotas priedes stāvoklis būtu jānovērtē un apkope būtu jāveic vismaz reizi gadā.

Kopšanas soli:

1. Vizuāla pārbaude un novērtēšana

Pārbaudiet izstrādājuma virsmas stāvokli. Ja nav netīrumu, plaisu vai citu bojājumi uz virsmas, turpmāk minētie punkti nav nepieciešami.

2. Virsmas tīrīšana no netīrumiem

Vismaz reizi gadā, vēlams pavasarī, krāsoto virsmu nomazgā ar tīru tekošu ūdeni izmantojot sūkli un, ja nepieciešams, izmantojiet ziepjūdeni vai maigu mazgāšanas līdzekli.

Lai noņemtu vandāļu radītos **krāsojumus** un **grafiti**, izmantojiet spēcīgu tīrīšanas līdzekli. Ja šī metode nav pietiekama vai sabojā krāsoto virsmu, iesakām turpināt, kā aprakstīts solī Nr. 3.

3. Bojājumu labošana

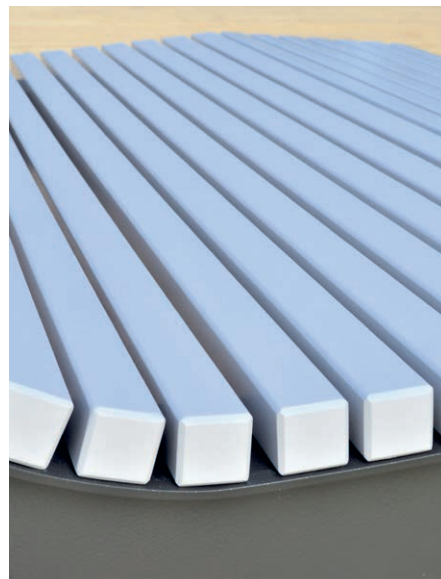
Koksnes krāsojuma bojājumi, kas tika konstatēti novērtēšanas laikā, ir jānovērš, lai izvairītos no puves kokā. Rīkojieties šādi:

- Bojāto vietu vienmērīgi nokasiet ar skrāpi vai smilšpapīru. Ieteicamā cietība P180-220.
- Notīriet apstrādāto vietu no putekļiem ar ūdeni un sūkli, izmantojiet ziepjūdeni, ja nepieciešams. Noskalojiet un ļaujiet virsmai pilnībā nožūt.
- Pirms krāsošanas atklāto koka virsmu apstrādāt ar koksnes konservantu impregnēšanas līdzekli. Ļaujiet tam nožūt. Koksne noslēgtais mitrums var izraisīt puvi.
- Pārklājiet bojāto un apstrādāto vietu ar piemērotu āra krāsu koksnei. Ja nepieciešams, uzklājiet 2 krāsas slāņus. Ļaujiet pirmajam krāsas slānim rūpīgi nožūt pirms uzklājat otro krāsas slāni.

* Krāsu uzklāj ar otu vai pistoli.

Svarīgi zināt, pirms krāsošanas:

- Pirms krāsas uzklāšanas rūpīgi samaisiet krāsu.
- Apkārtējā gaisa temperatūrai jābūt vismaz +5 grādiem un gaisa mitrumam zem 80%.
- Krāsošanas laikā jāizvairās no tiešiem saules stariem, jo tiešos saules staros žūšana notiek ātri, kā rezultātā, cieš krāsas slāņa noturība.

2. Metāla virsmas

Apkopes biežums: vismaz reizi gadā.

Veicot apkopi metāla virsmām, sākotnēji veiciet vizuālu novērtējumu un pārbaudiet iepriekš:

- Vai ir vaļīgas vai atvienojušās detaļas. Ja nepieciešams, pievelciet stiprinājumus.
- Vai izstrādājumam ir kādi būtiski bojājumi. Ja nepieciešams, lūdziet ražotājam rezerves daļas.
- Apkopes laikā pārliecinieties, ka gaisa temperatūra ir no +5 līdz +35 grādiem.

2.1 Nerūsējošā tērauda virsmas

Nerūsējošais tērauds ir ārkārtīgi izturīgs un tam ir lieliskas īpašības. Neskatoties uz ļoti labajām īpašībām, arī nerūsējošam tēraudam ir nepieciešama regulāra apkope, vismaz reizi gadā.

Kopšanas soļi:

1. Vizuāla pārbaude un novērtēšana

Novērtējiet izstrādājuma virsmas stāvokli un pārbaudiet stiprinājumus. Ja nepieciešams, nostipriniet.

2. Nerūsējošā tērauda virsmas attīrīšana no netīrumiem

- **Putekļu** un **netīrumu** noņemšanai izmantojiet ziepjūdeni vai maigu mazgāšanas līdzekli. Noskalo ar tīru tekošu ūdeni.
- Nopietnu traipu noņemšanai izmantojiet esošos sadzīves tīrīšanas līdzekļus. Noskalo virsmu ar tīru tekošu ūdeni.
- **Tauku** un **eļļas** traipu noņemšanai izmantot uz spirta bāzes veidotos tīrīšanas līdzekļus. Noskalojiet virsmu ar tīru tekošu ūdeni.
- Ja produkta virsma ir saķēpāta ar krāsu vai grafiti, izmantojiet īpašus grafiti noņemšanas rīkus.

Izvairieties no: Abrazīvām rūpnieciskām ķīmiskām vielām un/vai sālsskābes ķimikālijām (HCl).

2.2 Karsti cinkota tērauda virsmas

Karsti cinkotais tērauds ir ļoti izturīgs un piemērots āra apstākļiem. Tērauda karstā cinkošana ir process, kurā izstrādājumi tiek pārklāti ar cinka slāni. Nebojātā cinkotā virsma garantē izstrādājumam pret rūsu aizsardzību daudzus gadus. Cinkam reaģējot ar skābekli gaisā, veidojas cinka oksīds, kas reaģē ar ūdens molekulām gaisā, veidojot cinka hidroksīdu. Cinka hidroksīds reakcija ar oglekļa dioksīdu rada necaurlaidīgu, ļoti noturīgu un nešķīstošu blāvi pelēku cinka karbonāta slāni, kas pasargā to no korozijas. Lai karsti cinkotas virsmas ilgstoši saglabātos izturīgas un skaistas, nepieciešama regulāra virsmu kopšana vismaz reizi gadā.

Kopšanas soli:

1. Vizuāla pārbaude un novērtēšana

Novērtējiet izstrādājuma virsmas stāvokli un pārbaudiet stiprinājumus. Ja nepieciešams, nostipriniet.

2. Karsti cinkota tērauda virsmas attīrīšanas no netīrumiem

- **Putekļu** un **dubļu** noņemšanai izmantojiet ziepjūdeni vai maigu mazgāšanas līdzekli. Noskalo ar tīru tekošu ūdeni.
- **Tauku** un **eļļas** traipu noņemšanai izmantot uz spirta bāzes veidotus tīrīšanas līdzekļus. Noskalojiet virsmu ar tīru tekošu ūdeni.
- Ja produkta virsma ir saķēpāta ar **krāsu** vai **grafiti**, izmantojiet īpašus grafīti noņemšanas rīkus.

Tirot noteikti izvairieties no: visa veida skrāpējumiem un abrazīviem, jo tie var sabojāt cinkoto virsmu un samazināt korozijas aizsardzību.

Svarīgi zināt: Pelēkbaltais oksīda slānis jeb baltā rūsa, kas veidojas uz virsmas, nav netīrumi vai defekts, kas obligāti jānoņem. Baltā rūsa nesabojā un nevājina izstrādājuma virsmu. Ja vēlaties, slāni var noņemt ar spiediena mazgāšanu.

3. Karsti cinkoti virsmu pārklājumi

Karsti cinkotajam tēraudam, kas pārklāts ar pulverkrāsu, ir visaugstākā izturība pret mitrumu un no tā izrietošo koroziju. Grafiti laka maina izstrādājuma virsmas ir viegli tīrāmas un ilgāk saglabā produkta sākotnējo izskatu. Lai gan pārklājumi ir paredzēti tērauda virsmas aizsardzībai, arī to virsmas ir nepieciešams tīrīt un kopt.

3.1 Pulverkrāsotas virsmas

Pulverkrāsojums nodrošina karsti cinkotajam tēraudam ilgu kalpošanas laiku aizsardzība pret koroziju un ilgāk saglabā izstrādājuma estētiskās īpašības. Lai produkti ar pulverkrāsojumu saglabātos skaisti pēc iespējas ilgāk, nepieciešama regulāra virsmas kopšana, vismaz reizi gadā.

Kopšanas soļi:

1. Vizuāla pārbaude un novērtēšana

Novērtējiet izstrādājuma virsmas stāvokli un pārbaudiet stiprinājumus. Ja nepieciešams, nostipriniet.

2. Pulverkrāsas virsmas attīrīšanas no netīrumiem

- **Putekļu un dubļu** noņemšanai izmantojiet ziepjūdeni vai maigu mazgāšanas līdzekli. Noskalo ar tīru tekošu ūdeni.
- **Tauku un eļļas** traipu noņemšanai izmantot uz spirta bāzes veidotos tīrīšanas līdzekļus. Noskalojiet virsmu ar tīru tekošu ūdeni.
- **Krāsas vai grafiti notīrīšanai**, izmantot īpašus grafiti noņemšanas instrumentus (piemēram: 3M GR1500) un mazgāt ar zemu spiediena strūklu. Esiet uzmanīgi ar grafiti noņemšanas līdzekli, nesabojājiet krāsas virsmu. Gadījumā, ja šī metode nedarbojas vai virsma ir bojāta, rīkojieties, kā aprakstīts 3. punktā.

3. Bojātām vai saskrāpētām virsmām

- Noskrāpējiet bojāto vietu ar tam paredzētu skrāpi vai noslīpējiet to gludu ar smilšpapīru. Ieteicamais izmantojamais smilšpapīrs - P180-220.
- Noslīpēto vietu notīriet no putekļiem ar ūdeni un sūkli, ja nepieciešams, izmantojiet ziepjūdeni. Noskalojiet un ļaujiet virsmai pilnībā nožūt.
- Uz sausas un tīras apstrādātās virsmas uzklāt pietiekamu daudzumu piemērota toņa āra krāsas. Ja nepieciešams, uzklājiet krāsu divos slāņos. Pirms otrās krāsas kārtas uzklāšanas ļaujiet pirmajai krāsas kārtai rūpīgi nožūt. Pārlicinieties, ka krāsojamā virsma ir sausa.

* **Krāsu uzklāt ar otiņu vai pistoli.**

3.2 Pret grafiti lakas pārklājums

Kā blakusparādība, laka piešķir spīdumu, līdz ar to gatavā produkta virsma nav matēta, neatkarīgi no izvēlētas pulverkrāsas veida. Lakošanas process ar pret grafiti līdzekli ir līdzīgs pulverkrāsošanai. Laka ir uz poliuretāna bāzes, un tās apstrādes procesā izdalās inhibējoša viela. Šis risinājums ir izstrādāts, lai ļautu viegli un ātri noņemt lielāko daļu grafiti, un tas ir ieteicams vietās, kur ir prasības pēc aizsardzības pret grafiti. Tipiski lietojumi ir, piemēram, produkti, ko izmanto vilcienos, tramvajos un autobusus, autobusu nojumes, skolu mēbelēs un iekārtās, parku un pilsētas mēbelēs, dārza mēbelēs, ceļa zīmēs, dārzos un sabiedriskās ēkās.

Norādījumi dažādu veidu netīrumu noņemšanai no antigrafiti lakas:

Netīrumi	Tīrīšanas līdzeklis
Emaljas izsmidzināma krāsa	90% denaturēts spirts, acetons, trihloretilēns.
Ūdens bāzes marķieris	Berzēt ar tīru drānu.
Uz alkohola bāzes marķieris	90% denaturēts spirts, 1:1 denaturēta spirta un šķīdinātāja maisījums, acetons, trihloretilēns, tetrahloretilēns.
Lūpu krāsa	Berzēt ar tīru drānu.
Apavu krēms	Berzēt ar tīru drānu.

www.extery.com

Extery OÜ
info@extery.com
+371 26568709